

CAP-uudistuksen 2023-2027 tilannekatsaus

MMM

Maaliskuu 2022

CAP-valmistelu vuonna 2021

- Neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission CAP-ratkaisu **kesällä 2021**
- CAP-suunnitelmaluonnoksen lausuntokierros **2.7.-10.9.2021**
 - Yli 360 lausuntoa luonnoksen sisällöstä, eniten ilmasto- ja ympäristökokonaisuudesta
- CAP-suunnitelman viimeistely MMM:ssä loppuvuoden aikana
- EU-tason CAP-perusasetukset voimaan **6.12.2021**
- CAP-suunnitelmaesityksen virallinen kansallinen käsittely joulukuussa 2021
 - Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta hyväksyi CAP-suunnitelman rahoituksen **8.12.2021**
 - Valtioneuvosto hyväksyi CAP-suunnitelmaesityksen **16.12.2021**
=> **esitys lähetettiin komissiolle 22.12.2021**

CAP-valmistelun jatko vuosina 2022-2023

- Neuvottelut komission kanssa **vuoden 2022 alkupuoliskolla**
Suomen CAP-suunnitelman hyväksymisestä – komissiolla 6 kk:n määräaika suunnitelmien käsittelylle
- Tarkemmat ehdot ja määritelmät säädetään lakien ja valtioneuvoston asetusten tasolla – CAP-lakiesitykset lausunto-kierrokselle kesään mennessä ja eduskuntaan **syksyllä 2022**
- CAP-kokonaisuuden lait voimaan 1.1.2023 => asetukset voimaan alkuvuonna 2023
=> **toimeenpano käyntiin vuonna 2023**

CAP-uudistuksen sisältö (1)

- EU-tasolla päätetään:
 - isot EU-tason tavoitteet
 - kaikkia koskevat reunaehdot
- Jäsenmaalla enemmän valtaa päättää tukikokonaisuuden sisällöstä ja toimeenpanosta
- Jäsenmaat laativat jäsenmaakohtaisen, strategisen ja monivuotisen CAP-suunnitelman, jonka komissio hyväksyy
- CAP-suunnitelma sisältää:
 - jäsenmaakohtaiset tavoitteet saavutettavista tuloksista
 - toimenpiteet ja niiden rahoituksen tuloksiin pääsemiseksi

CAP-uudistuksen sisältö (2)

- CAP:n toimenpiteissä tuttuja elementtejä:
 - Perustuki => perustulotuki
 - Tuotantosidonnaiset suorat EU-tuet (eläimet, peltokasvit)
 - Nuorten viljelijöiden tuki
 - Luonnonhaittakorvaukset pl. kotieläinkorotus
 - Ympäristökorvaukset, luomutuotannon edistäminen
 - Eläinten hyvinvointikorvaukset
 - Investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
 - Maatilojen investoinnit ja nuorten viljelijöiden aloitustuet

CAP-uudistuksen sisältö (3)

- Utta:
 - Suorien tukien uudet ekojärjestelmät täydentävät ilmasto- ja ympäristötoimien kokonaisuutta
 - Suorissa tuissa kaikille jäsenmaille pakollinen tuotannosta irrotetun tuen painotus keskimääräistä pienemmille tiloille (uudelleenjakotuki)
 - **Tukioikeuksista tarkoitus luopua vuodesta 2023 alkaen**
 - Ympäristökorvauksissa ja eläinten hyvinvointikorvauksissa uudistettuja toimenpiteitä ja painotuksia
 - Ns. sosiaalinen ehdollisuus: maataloustyöntekijöiden työoloja ja -ehtoja koskevat vaatimukset kytetään tukien saamiseen 1.1.2025 =>
 - Uudessa toimeenpanomallissa keskeistä tavoitteet, tulokset ja niiden seuranta

CAP-uudistuksen sisältö (4)

- Ilmasto- ja ympäristönäkökulmaa vahvistetaan
 - Jäsenmaille pakolliset suorien tukien ekojärjestelmät (viljelijälle vapaaehtoinen)
 - Ekojärjestelmien rahoitus ja toimenpiteet sovitetaan yhteen maaseuturahaston ympäristö- ja ilmastotoimien kanssa
 - Suomessa ekojärjestelmien rahoitukseen varataan noin 16,5 % suorien tukien kokonaismäärästä
 - Nykyistä enemmän ilmasto- ja ympäristövaatimuksia sisältävä ehdollisuuden järjestelmä korvaa nykyiset täydentävät ehdot ja suorien tukien viherryttämistuen
 - Vähintään 35 % maaseudun kehittämisen määrärahoista tulee kohdistaa ympäristö- ja ilmastotoimiin

Painotukset käytännössä – aktiivisen ruuantuotannon edistäminen (1)

- Maatalouden tehtäviksi on EU-maatalouspolitiikassa annettu **sekä ruuantuotanto että luonnonvarojen kestävä hoito**, molemmat tehtävät edellyttävät aktiivisia viljelijän toimenpiteitä
- Suomessa tätä tehtäväkokonaisuutta on toteutettu jo pitkään ja hyvin laajalaisesti, selvästi kohdennetummalla toimenpide- ja tukikokonaisuudella kuin EU:ssa keskimäärin
- Pääosa tukivälineistä kytkeytyy suoraan tuotannon aktiiviseen ylläpitämiseen ja kehittämiseen – jatkossa on tärkeää keskittyä tiettyihin tunnistettuihin aktiivisuuden kehittämiskohtiin

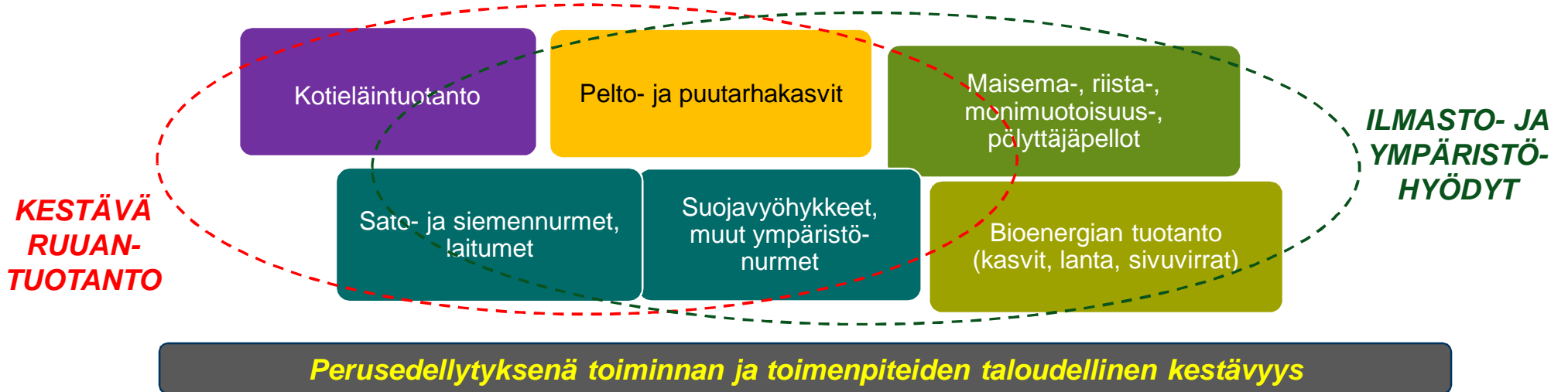
Painotukset käytännössä – aktiivisen ruuantuotannon edistäminen (2)

- **Kohdennetut toimenpiteet** tuotannon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi vahvistuvat, tuotannosta kokonaan irrotettujen tukien merkitys vähenee
- **Tukiehdot** uudistetuissa toimenpiteissä ovat mahdollisimman hyvin aktiivisuutta edistäviä, hallinnollista selkeyttä ja kustannustehokkuutta unohtamatta
- Erityishuomiota kiinnitetään peltojen hoidon ja viljelyn ohjaamiseen: **aktiivisia ja kestäviä viljelytoimia oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa, ruuantuotanto etusijalla**

Konkreettiset aktiivisen maatalouden edistämistoimet - **aktiivilijelijä**

- EU-säädöksen mukaan **aktiivilijelijöiksi katsotaan ”pienimmät” tuensaajat**
(rajaksi tarkoitus asettaa 5 000 € suoraa tukia vuodessa)
- Lisäksi tarkastelua on tarkoitus täydentää **kansallisilla kriteereillä:**
(kriteerien tarkemmat määrittelyt kansallisilla säädöksillä)
 - Voimassa oleva **yrittäjäeläkevakuutus?**
→ yritystoiminta aktiivivaiheessa, eläketurva kytketty maatalousyritykseen
 - YTJ-rekisterissä **yrittäjän toimialana maatalous?**
→ maatalouden yritystoiminta rekisteröity viranomaisen rekisteriin
 - Rekisteröity **ALV-velvollinen alkutuottaja?**
→ yrittäjä, jolla verotettavia maatalouden myyntejä ja ostoja

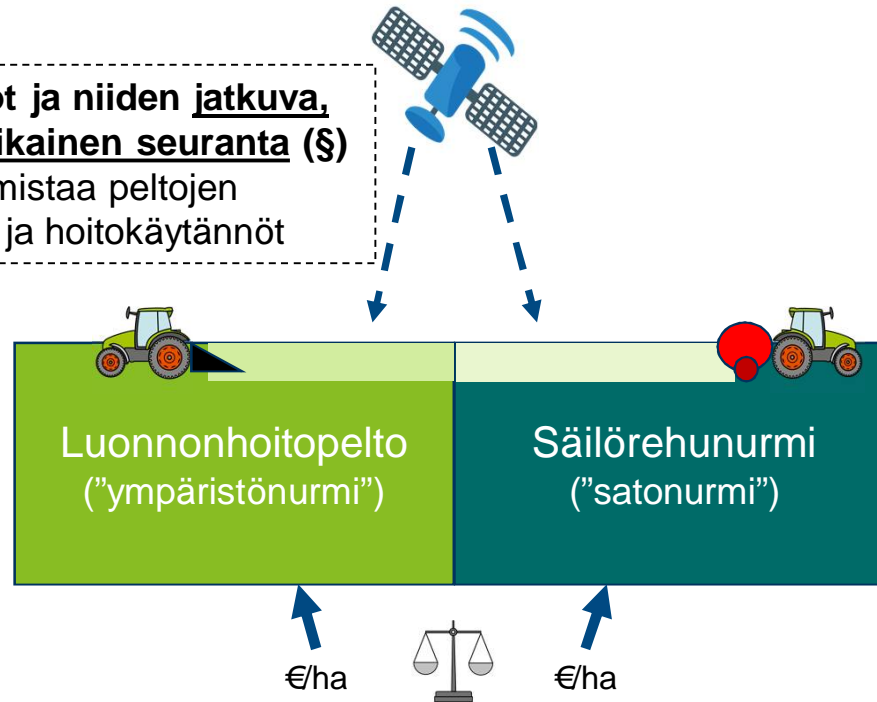

Aktiiviviljelyn edistäminen

– erityiskohteena erilaiset nurmialat

Selkeät tukiehdot ja niiden jatkuva, kattava ja nykyaikainen seuranta (§)

= tavoitteena varmistaa peltojen kestävät viljely- ja hoitokäytännöt

Rahoituksen kohdentaminen pellonkäytön eri muotoihin (€)

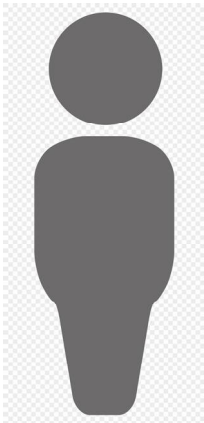
= tavoitteena varmistaa riittävän laajat pinta-alat peltojen erilaiseen käyttöön (ruuan- ja rehuntuotanto, ympäristö- ja ilmastotoimet)

Aktiivisen maatalouden edistäminen

Tuensaajaa koskevat kansalliset kriteerit

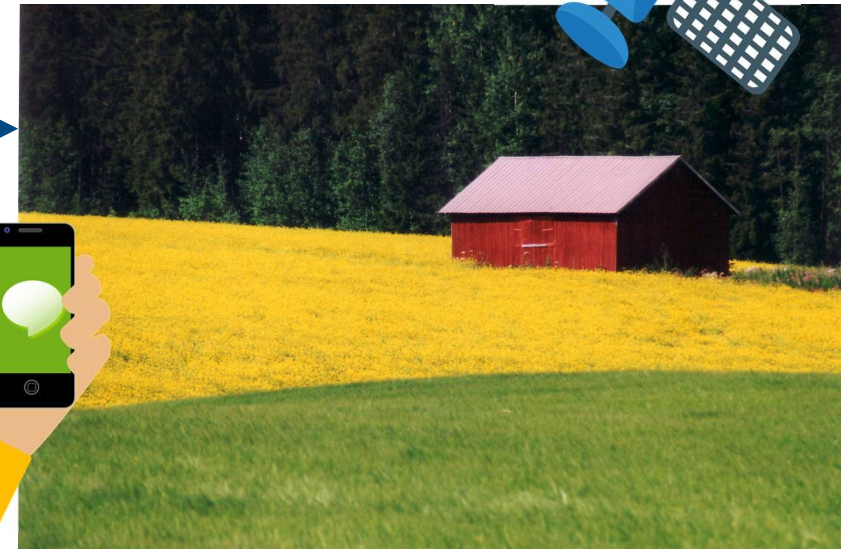
- rekisteröitynä YTJ-toimialana maatalous /
- yrittäjällä eläkevakuutus (MYEL/YEL...) /
- ALV-velvollinen alkutuottaja

Aktiivista pellonkäyttöä ohjaavat kriteerit ja niiden seuranta?

- lähtökohtana nykyiset hyvän maatalouden vaatimukset, joiden osana uudistettu hoito- ja tuotantovelvoite (nurmet!)
- seuranta 100 % lohkoista automatisoidusti [satelliittiseurannalla*](#), lisätiedot tarvittaessa sähköisesti aina kun mahdollista
- tavoitteena nykyistä tehokkaampi tukiehtojen ohjausvaikutus myös tiedottamisen eri keinoin + vuorovaikutteisuus ja lisähyödyt viljelijälle digitaalisten palvelujen kehittyessä ajan mittaan

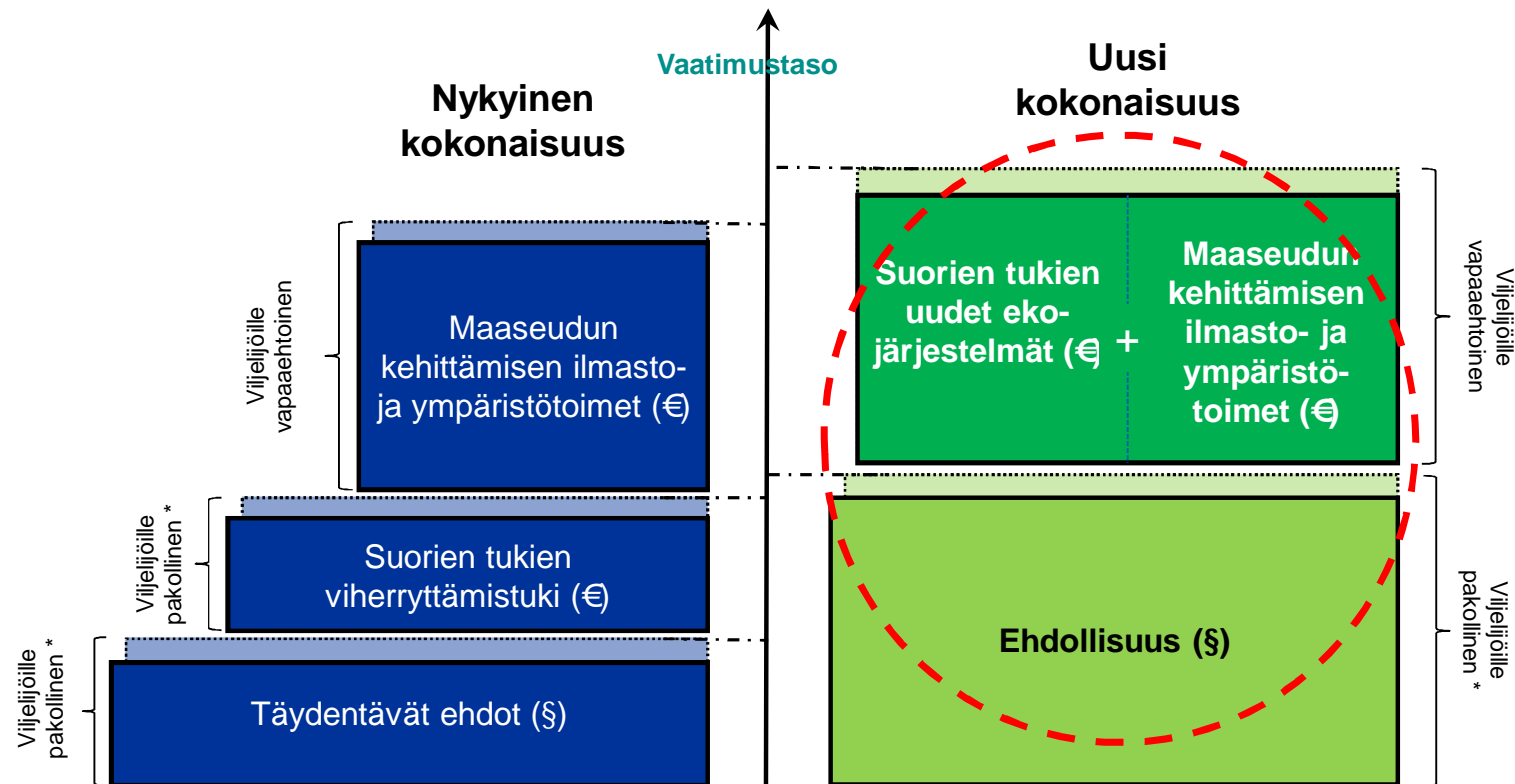
* "monitorointi"

Ilmasto- ja ympäristökokonaisuus CAP:ssa

Neuvontapalvelut ↔ Osaamisen siirto ↔ Innovaatiot ↔ Yhteistyö

* viljelijöille pakollisia täyden tuen saamiseksi

Konkreettiset CAP-toimet ilmasto- ja ympäristökokonaisuudessa (1/3)

1. Ehdollisuus (§)

= säädöksiin perustuvat eri viljelijätukien vähimmäisehdot, joiden noudattamisesta ei erikseen makseta

- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset (GAEC), joista erityisesti ilmastotavoitteisiin liittyviä ovat pysyvän nurmen, turvemaiden, sängen polttokiellon ja vähimmäismaanpeitteen vaatimukset
- Lakisääteiset hoitovaatimukset (SMR): ympäristöä, kansanterveyttä, kasvien terveyttä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevia unionin lainsäädännön vaatimukset

2. Suorien tukien ekojärjestelmä (€)

- Peltojen talviaikainen kasvipeite
- Luonnonhoitopeltonurmet
- Viherlannoitusnurmet
- Monimuotoisuuskasvit

Konkreettiset CAP-toimet ilmasto- ja ympäristökokonaisuudessa (2/3)

3. Ympäristökorvaukset (€)

A. Ympäristösitoumus:

- Tilakohtainen toimenpidekokonaisuus
- Lohkokohtaiset toimenpiteet
 - Kerääjäkasvit
 - Maanparannus- ja saneerauskasvit
 - Kiertotalouden edistäminen
 - Suojavyöhykkeet ja turvemaiden nurmet
 - Valumavesien käsittely (säätosalaojitus ym.)
 - Vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät puutarhakasveilla
 - Lintupellot

B. Ympäristösopimukset:

- Kosteikkojen hoito
- Maatalousluonnon ja maiseman hoito
- Alkuperäisrotujen kasvattaminen
- Muut geenivaratoimenpiteet

Konkreettiset CAP-toimet ilmasto- ja ympäristökokonaisuudessa (3/3)

4. Sitoumus luonnonmukaisesta tuotannosta (€)

- Luonnonmukainen tuotanto
- Luonnonmukainen tuotanto, avomaavihannekset
- Luonnonmukainen kotieläintuotanto

5. Ei-tuotannolliset investoinnit (€)

- Kosteikkojen perustaminen

6. Muut investoinnit (€)

- Maatilojen ympäristö- ja energiainvestoinnit
- Maaseutualueiden uusiutuva energia ja biopolttoaineet
- Maaseutualueiden yleishyödylliset ympäristöinvestoinnit

CAP:n EU-rahoituksen muutokset Suomelle rahoituskausien välillä

<i>Nimellisin hinnoin*</i>	Rahoitus- kausi 2014-2020 (milj. €)	Rahoitus- ratkaisu 2021-2027 (milj. €)	Muutos rahoitus- kausien välillä (milj. €)	Muutos rahoitus- kausien välillä (%)
Suorat tuet (I pilari)	3 663	3 635	-28	-0,8 %
Maaseudun kehittäminen (II pilari)	2 380	2 769	+389	+16,3 %
josta MFF	2 380	2 560	+180	+7,6 %
ja elpymisrahoitus	0	209**	+209	-
CAP yhteensä	6 043	6 404	+361	+6,0 %

* Määrärahat nimellisin eli käyvin hinnoin = vuotuisessa budjetoinnissa käytettävät määrärahat.

** Elpymisrahoituksen määrä vahvistettu CAP-siirtymäkauden asetuksella (EU) 2020/2220 vuosille 2021-2022.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen kokonaisrahoitus vuosina 2023-2027

CAP-kokonaisrahoitus 2023-2027, milj. euroa	EU-osuus	Kansallinen osuus	Rahoitus yhteensä	Keskimäärin vuodessa
Suorat tuet:	2 613	0	2 613	523
- tuotantosidonnaiset tuet	512	0	512	102
- ekojärjestelmät	431	0	431	86
- nuoret viljelijät	65	0	65	13
- muut kohteet (tuotannosta irrotettuja)	1 604	0	1 604	321
Kansalliset tuet (eivät sisälly CAP-suunnitelmaan):	0	1 751	1 751	350
Maaseudun kehittämisrahoitus:	1 757	3 952	5 709	1 142
Pinta-ala- ja eläintuet	1 143	3 137	4 281	856
- luonnonhaittakorvaukset	385	2 133	2 518	504
- ympäristökorvaukset (sis. ei-tuot. investoinnit)	436	578	1 014	203
- luonnonmukainen tuotanto	163	216	379	76
- eläinten hyvinvointikorvaukset	159	211	370	74
Rakennetuet	225	298	523	105
Yrityusrahoitus ja palveluiden kehittäminen	219	290	509	102
Osaaminen, innovaatiot ja digitalisaatio	127	168	295	59
Tekninen apu	44	58	102	20
RAHOITUS YHTEENSÄ	4 370	5 703	10 073	2 015

Lisätietoja CAP-valmistelusta: mmm.fi/cap27